

7/13043

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK.0. 610-[2012-208] /276

Konu : Yazılı Soru Önergesi

21.12.2012* 87355

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-97172 sayılı yazıları.

İlgi`de kayıtlı yazıları konusu Kütahya Milletvekili Sn. Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/13043 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EKLER:

1- Cevap yazısı (7 sayfa)

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Kütahya Milletvekili Sn. Prof. Dr. Alim IŞIK tarafından verilen 7/13043 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar aşağıda yer almaktadır;

Türkiye'nin son yıllarda izlediği yanlış dış politikanın, komşuları başta olmak üzere yıllardır önemli miktarlarda dış ticaret hacmine sahip olduğu birçok ülkeyle olan ticaretini ve ekonomik ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir. Bu bağlamda, hükümetleri döneminde **Türkiye-AB ülkeleri arasında gerçekleşen dış ticaret ve ekonomik ilişkilerle** ilgili olarak;

1. 2002-2012 döneminde ülkemiz ile AB ülkeleri arasında gerçekleşen dış ticaret verilerinin (ithalat, ihracat, dış ticaret açığı/fazlası) yıllara göre değişimi nasıl olmuştur?
2. Anılan dönemde ülkemiz ile AB ülkeleri arasında ithalata ve ihracata konu önemli mal veya hizmetler hangileri olmuştur?
3. Anılan dönemde ülkemiz ile AB ülkeleri arasında gerçekleşen dış ticaret verileri Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
4. Halen anılan ülkelerle en fazla ithalat ve ihracat değerlerine sahip ilk beş ürün hangileridir? Bu ürünlerin iki ülkenin dış ticaret verileri içindeki payları nasıldır?
5. Anılan dönemde ülkemiz ile AB ülkeleri arasında imzalanan anlaşmalar ve yürürlüğe konan ticari projeler hangileridir?
6. Ülkemiz ile AB ülkeleri arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve yaşanan sorunların giderilmesi konusunda Bakanlığınızca ne tür çalışmalar yapılmış ya da yapılmaktadır?
7. Bu amaçla şimdiye kadar Bakanlığınızca hangi önlemler alınmış ya da alınmaktadır?
8. Bakanlığınızın, anılan ülkelerle olan ticari ve ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesine yönelik hedefleri ve 2013 yılı programı nasıldır?

Cevaplar:

2002-2012 döneminde ülkemiz ile AB ülkeleri arasında gerçekleşen dış ticaret verileri

Türkiye'nin AB(27) ile Mal Ticareti (Milyon Dolar)			
Yıl	İhracat	İthalat	Denge
2002	20.415	25.689	-5.274
2003	27.394	35.140	-7.746
2004	36.581	48.096	-11.515
2005	41.365	52.696	-11.331
2006	47.935	59.387	-11.452
2007	60.399	68.395	-7.996
2008	63.390	74.408	-11.017
2009	47.013	56.509	-9.496
2010	52.685	72.180	-19.494
2011	62.347	91.128	-28.781
2012 Ocak- Ekim	48.560	71.684	-23.124

Kaynak: TÜİK

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

2002-2012 yılları arasında ülkemiz ile AB ülkeleri arasında ithalat ve ihracata konu önemli mal veya hizmetler aşağıda sunulmaktadır:

Türkiye'nin Fasıllar itibarıyla AB'ye İhracatı (Milyon Dolar)													
2011 Sıralaması	GTIP İkili Kodu	GTIP İkili Adı	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 Ocak Ekim
1	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	2.259	3.708	6.314	7.076	9.018	12.489	13.468	9.185	10.142	11.349	8.232
2	61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	3.399	4.531	5.088	5.517	5.900	6.932	6.759	5.955	6.667	7.165	5.677
3	84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN, MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	1.245	1.795	2.379	2.961	3.606	4.954	5.448	4.168	4.692	6.049	4.791
4	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	1.992	2.537	3.482	3.897	4.290	4.580	4.346	3.588	4.008	4.418	3.886
5	62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	2.309	2.680	3.115	3.432	3.435	4.076	3.981	3.232	3.497	3.863	3.202
6	73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	521	770	1.187	1.300	1.581	2.186	2.717	1.708	1.863	2.463	1.775
7	72	DEMİR VE ÇELİK	526	868	1.666	1.391	2.132	3.097	2.658	1.001	1.254	2.102	928
8	8	YENİLEN MEYVALAR, KABUKLU YEMİŞLER, FURUNÇGİL VE KAVUN KABUĞU	790	910	1.298	1.717	1.528	1.660	1.627	1.623	1.804	1.954	1.492
9	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	278	374	546	709	949	1.168	1.436	1.125	1.381	1.753	1.501
10	40	KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA	358	478	577	667	818	1.140	1.206	967	1.238	1.723	1.255
11	27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	279	256	367	588	1.275	1.561	2.062	876	858	1.720	1.956
12	63	MENSUCATTAN MAMUL, DİĞER EŞYA, KULLANILMIŞ EŞYA, PAÇAVRALAR	839	1.117	1.236	1.309	1.290	1.434	1.426	1.151	1.248	1.449	945
13	76	ALUMİNYUM VE ALUMİNYUM EŞYA	210	297	366	489	732	1.000	1.080	734	1.139	1.424	1.071
14	20	SEBZE, MEYVA, BİTKİ PARÇALARI, SERT KABUKLU YEMİŞ KONSERVELEİ	369	476	709	949	795	931	958	792	945	1.083	890
15	52	PAMUK	487	592	714	716	837	912	878	723	780	1.054	769
16	74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	84	131	208	248	421	463	487	291	627	840	635
17	71	İNCİLER, KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMULLERİ, MADENİ PARALAR	133	199	262	352	440	756	588	383	533	724	914
18	54	DOKUMAYA ELVERİŞLİ SUNİ VE SENTETİK LİFLER	275	359	432	443	556	698	658	524	576	689	545
19	94	MOBİLYALAR, AYDINLATMA, REKLAM LAMBALARI, PREFABRİK YAPILAR	198	310	417	476	512	669	781	559	573	649	482
20	60	ÖRME EŞYA	136	201	251	333	453	573	551	486	543	631	548

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Türkiye'nin Fasıllar İtibarıyla AB'den İthalatı (Milyon Dolar)													
2011 Sıralaması	GTİP İkili Kodu	GTİP İkili Adı	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 Ocak-Ekim
1	84	NÜK. REAK. KAZ. MAKİNA VE CİHAZLAR	5.586	6.971	8.854	10.464	11.833	13.999	13.937	9.924	12.336	16.418	12.547
2	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	2.013	4.646	8.501	8.463	8.957	9.586	9.539	6.884	10.575	13.611	9.156
3	72	DEMİR VE ÇELİK	1.483	2.593	3.446	4.291	4.675	6.718	8.232	5.064	7.834	8.952	7.669
4	85	ELEKTRİK MAKİNA VE CİHAZLAR	3.041	3.519	4.736	4.909	5.266	6.109	6.569	6.151	6.867	7.779	5.188
5	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	1.806	2.421	3.487	4.005	4.534	4.992	5.286	3.926	4.951	6.242	4.918
6	27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI	494	648	738	967	1.679	1.918	3.543	2.159	2.904	6.066	6.609
7	30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	1.015	1.444	1.933	2.082	2.150	2.562	3.081	2.850	3.121	3.017	2.129
8	29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	1.182	1.418	1.800	2.006	2.113	2.027	2.125	1.504	1.951	2.226	1.839
9	90	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL AYAR CİHAZLARI, TIBBİ ALET	582	717	1.057	1.266	1.386	1.564	1.761	1.396	1.661	2.098	1.575
10	48	KAĞIT VE KARTON, KAĞIT HAMURUNDAN KAĞIT VE KARTONDAN EŞYA	643	869	1.156	1.237	1.422	1.566	1.631	1.430	1.732	1.951	1.523
11	38	MUHTELİF KİMYASAL MADDELER	447	576	751	848	934	1.095	1.241	1.045	1.227	1.470	1.139
12	40	KAUÇUK VE KAUKUKTAN EŞYA	303	422	577	622	768	908	1.037	792	1.044	1.418	1.142
13	73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	498	628	653	779	931	1.071	1.324	876	1.068	1.314	977
14	88	HAVA TAŞITLARI, UZAY ARAÇLARI, KASIM VE PARÇALARI	60	94	513	139	886	772	793	465	780	1.279	1.232
15	32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLASE, BOYA, MACUN, SAKIZLAR	478	604	720	761	863	972	993	789	918	1.090	881
16	74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	129	137	275	374	675	661	716	575	869	1.076	1.015
17	33	UÇUCU YAĞLAR, REZİNOİTLER, PARFÜMERİ, KOZMETİKLER VB	219	272	372	424	505	609	673	671	796	844	671
18	71	İNCİLER, KIYMETLİ TAŞ VE METAL MAMULLERİ, MADENİ PARALAR	258	751	760	217	227	337	374	193	286	625	878
19	55	SİNTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	390	428	494	500	539	575	544	475	567	624	530
20	44	AĞAÇ VE AĞAÇTAN MAMUL EŞYA, ODUN KÖMÜRÜ	93	152	237	341	300	391	407	286	454	611	604

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Özelde Avro Bölgesi olmak üzere AB, tarihinin en büyük ekonomik buhranını yaşamaktadır. Temelde borç ve bütçe sorunları sebebiyle son dört yılda iki kez duraksamaya giren Avro Bölgesi ekonomisinin bu durumu, ekonomik bağları güçlü olan ülkeler başta olmak üzere tüm dünyayı etkisi altına almıştır.

Ülkemiz gerek coğrafi konumu gerekse tarihsel bağları ve tam üyelik süreci itibarıyla AB ile ekonomik ilişkileri yüksek düzeyli olan ülkelere birisi olarak bu durumdan etkilenmiştir. Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı durumunda olan AB'nin bu olumsuz ekonomik durumunun ülkemiz ekonomisine yansımaları ise Hükümetimizin uygulamış olduğu ekonomi politikaları ile asgari seviyede tutulmuştur.

Hedef ve Öncelikli ülkeler çalışması, müşavirlik sayımızın artırılması ve STK'lerle etkin işbirliği ile yürütülen pazar çeşitlendirmesi çalışması, 2011 ve 2012 yıllarında ülkemizin ihracatında AB kaynaklı olabilecek azalmayı telafi etmiş ve üst üste rekorların kırılmasını sağlamıştır.

Türkiye'nin AB ülkelerine ihracat ve ithalatındaki ilk 5 Ürüne ait tablolar aşağıda yer almaktadır.

AB'ye ihracatımızda ilk 5 Fasil			
Fasil No	Fasil Adı	2012 Ocak-Ekim İhracat Milyon \$	AB'ye İhracatımızdaki Pay %
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI VE DİĞER	8.232	17,0
61	ÖRME GİYİM EŞYASI	5.677	11,7
84	MAKİNA VE CİHAZLAR	4.791	9,9
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	3.886	8,0
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI	3.202	6,6

AB'den İthalatımızda ilk 5 Fasil			
Fasil No	Fasil Adı	2012 Ocak-Ekim İthalat Milyon \$	Türkiye'nin AB'den İthalatındaki Pay %
84	MAKİNA VE CİHAZLAR,ALETLER,PARÇALARI	12.547	17,5
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI VE DİĞER	9.156	12,7
72	DEMİR VE ÇELİK	7.669	10,7
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR	6.609	9,2
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	5.188	7,2

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

2002 tarihinden itibaren Ülkemiz ile Avrupa Birliği ülkeleri ile imzalanan anlaşmalar aşağıda yer almaktadır.

- Türkiye-Avusturya Karma Ekonomik Komisyonu 4. Dönem Toplantısı Protokolü 9 Ekim 2003 tarihinde imzalanmıştır.
- Türkiye-Avusturya KEK 5. Dönem Toplantısı Protokolü 10 Kasım 2005 tarihinde Viyana’da imzalanmıştır.
- Türkiye-Avusturya KEK 6. Dönem Toplantısı Protokolü 20 Mayıs 2008 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye-Avusturya KEK 7. Dönem Toplantısı Protokolü 2 Mayıs 2011 tarihinde Viyana’da imzalanmıştır.
- Türkiye ile Belçika Arasında Ekonomik ve Ticari Ortak Komite Kurulmasına İlişkin Deklarasyon 17 Ekim 2012 tarihinde imzalanmıştır.
- Türk-Bulgar Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komitesi 16. Dönem Toplantısı Protokolü 31 Mayıs 2005 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk-Bulgar Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komitesi 17. Dönem Toplantısı Protokolü 25 Ocak 2007 tarihinde imzalanmıştır.
- Türkiye – Bulgaristan Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi Toplantısı Kapsamında Ekonomik İşbirliği Anlaşması 20 Mart 2012 tarihinde imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasındaki Karma Ekonomik Komisyonu 2. Dönem Toplantısı Protokolü 23 Mayıs 2001 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasındaki Karma Ekonomik Komisyonu 3. Dönem Toplantısı Protokolü 8 Nisan 2004 tarihinde Prag’da imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasındaki Karma Ekonomik Komisyonu 4. Dönem Toplantısı Protokolü 4 Eylül 2008 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye-Fransa Karma Ekonomi ve Ticaret Komitesi 1. Dönem Protokolü 25 Kasım 2008 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye-Fransa Karma Ekonomi ve Ticaret Komitesi 2. Dönem Protokolü 25 Şubat 2010 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye-Fransa Karma Ekonomi ve Ticaret Komitesi 3. Dönem Protokolü 20 Kasım 2012 tarihinde Paris’te imzalanmıştır.
- Türkiye-Birleşik Krallık Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi Toplantısı 1. Dönem Protokolü 23 Haziran 2009 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

- Türkiye-Birleşik Krallık Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi Toplantısı 2. Dönem Protokolü 17 Mart 2010 tarihinde Londra’da imzalanmıştır.
- Türkiye-Birleşik Krallık Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi Toplantısı 3. Dönem Protokolü 27 Nisan 2011 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye – Birleşik Krallık Bilgi Ortaklığı Belgesi 26 Eylül 2011 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye – İtalya Ekonomik ve Ticaret Ortaklık Komitesi Kurulmasına İlişkin Deklarasyon 8 Mayıs 2012 tarihinde imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşması 12 Mayıs 2005 tarihinde Budapeşte’de imzalanmıştır.
- Türkiye-Macaristan Ortak Ekonomik Komisyonu Toplantısı 1. Dönem Protokolü 28 Nisan 2009 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye – Polonya Düzenli İstişareler Toplantısı Kurucu Anlaşması 14 Mayıs 2009’da Varşova’da imzalanmıştır.
- Türkiye – Polonya Düzenli İstişareler 1. Dönem Toplantısı Protokolü 11 Nisan 2011’de Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye – Polonya Düzenli İstişareler 2. Dönem Toplantısı Protokolü 16 Mayıs 2012 tarihinde Varşova’da imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması 2 Şubat 2006 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk – Romen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı 21. Dönem Protokolü 21 Nisan 2004 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk – Romen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı 22. Dönem Protokolü 25 Kasım 2005 tarihinde Bükreş’te imzalanmıştır.
- Türk – Romen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı 23. Dönem Protokolü 28 Kasım 2006 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk – Romen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı 24. Dönem Protokolü 6 Mayıs 2009 tarihinde Bükreş’te imzalanmıştır.
- Türk – Romen Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı 25. Dönem Protokolü 29 Şubat 2012 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Slovak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşması 16 Mart 2007 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk-Slovak Karma Ekonomik Komisyonu 1. Dönem Toplantısı Protokolü 13 Mayıs 2008 tarihinde Bratislava’da imzalanmıştır.

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

- Türk-Slovak Karma Ekonomik Komisyonu 2. Dönem Toplantısı Protokolü 7 Kasım 2012 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk – Sloven Karma Ekonomik Komisyonu 3. Dönem Toplantısı Protokolü 23 Mart 2004 tarihinde imzalanmıştır.
- Türk – Sloven Karma Ekonomik Komisyonu 4. Dönem Toplantısı Protokolü 16 Kasım 2012 tarihinde imzalanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Helen Cumhuriyeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşması 4 Şubat 2000 tarihinde imzalanmıştır.
- Türk – Yunan Karma Ekonomik Komisyonu 1. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı 13 Şubat 2002 tarihinde Atina’da imzalanmıştır.
- Türk – Yunan Karma Ekonomik Komisyonu 2. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı 13 Mart 2003 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.
- Türk – Yunan Karma Ekonomik Komisyonu 3. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı 30 Haziran 2005 tarihinde Atina’da imzalanmıştır.
- Türk – Yunan Karma Ekonomik Komisyonu 4. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı 25 Ekim 2010 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

AB’nin özellikle teknik mevzuat ve üçüncü ülkelerle ticari boyutlu anlaşmalar kapsamındaki düzenleme ve uygulamaları, Gümrük Birliği nedeniyle ülkemiz bakımından da sonuç yarattığı için, bu alandaki koordinasyon ve işbirliğini artıracak danışma mekanizmalarının geliştirilmesine önem verilmektedir. Halihazırda Gümrük Birliğinin işleyişine ilişkin danışmalar Gümrük Birliği Ortak Komitesi bünyesinde sürdürülmektedir. Ayrıca, Avrupa Komisyonu ile, ikili ticarete karşılaşılan sorunların çözümünü teminen gayriresmi toplantılar düzenlenmektedir. Diğer taraftan, Türk uzmanların karar alma sürecinin en önemli bileşeni durumunda olan Komisyon bünyesinde faaliyet gösteren teknik komitelere katılımının arttırılmasına yönelik olarak girişimler sürdürülmektedir. Ülkemizce, halihazırda Komisyon bünyesinde faaliyet gösteren yaklaşık 140 komite/çalışma grubuna iştirak edilmektedir.

Öte yandan, Gümrük Birliği’ni düzenleyen 1/95 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı kapsamında ülkemiz tarafından AB’nin ortak ticaret politikasına uyumu çerçevesinde AB’nin üçüncü ülkelerle akdettiği tercihli ticaret anlaşmalarının ülkemizce de karşılıklı yarar temelinde müzakere edilerek üstlenilmesi öngörülmektedir. Bu süreç, Türkiye-AB Gümrük Birliği kapsamındaki yükümlülüğün yerine getirilmesi açısından önem arz ettiği gibi, yüksek koruma oranları ile kendi pazarlarını koruyan ülkelere ülkemizin düşük seviyelerde olan Ortak Gümrük Tarifesi uygulaması nedeniyle sağladığı tek yanlı avantajı, STA kapsamında pazar açılımı suretiyle karşılıklı hale getirmek açısından da son derece önemlidir.

Bu kapsamda, girişimlerimiz sonucu, Komisyon, öncelikle, üçüncü ülkelerle müzakere ettiği anlaşma metinlerine, ilgili ülkelerin benzer anlaşmaları Türkiye ile de akdetmelerine yönelik “Türkiye Hükümü” (Turkey clause) olarak adlandırılan hükümler koymaya başlamıştır.